

Coperta de I. OPRÎȘAN

- Coperta I:** *Crearea animalelor și păsărilor.* Frescă din pronaosul mănăstirii Sucevița. Apud Virgil Vătășianu, *La peinture murale du Nord de la Moldavie*, București, 1974. Să se observe că în locul lui Dumnezeu, pictorul anonim l-a reprezentat pe Iisus Hristos.
- Coperta IV:** *Adam și Eva (Pomul raiului)*, icoană pe sticlă (Nicula), sec. XVIII-XIX. Apud Cornel Irimia – Marcel Foțsa, *Icoane pe sticlă*, București, 1968.
- Clapa I:** *Adam arând.* Frescă de pe fațada de nord a mănăstirii Voroneț. Apud Maria Musicescu – Sorin Ulea, *Voroneț*, 1969.
- Clapa IV:** *Moartea omului drept.* Frescă de pe fațada apuseană a mănăstirii Voroneț (Detaliu). Apud vol. *Le saint monastere de Voroneț*, prezentări: maica Elena Simionovici și Elvira Sorohan, traducere din română: Crina Ileana Coșoveanu, prezentare grafică: Doina Dumitrescu, 1998.

Editura SAECULUM I.O.
ISBN 978-973-642-444-1

© Toate drepturile pentru această ediție sunt rezervate
Editurii SAECULUM I.O.

Aurel Cosma jr.

MITOLOGIA ROMÂNĂ

Cosmogonia. Originea omenirii. Lumea spiritelor

Ediție îngrijită și prefață de
I. OPRÎȘAN

Editura SAECULUM I.O.

București, 2020

- Săineanu Lazăr, *Basmelor române în comparațiune cu legendele antice clasice și în legătură cu basmele popoarelor învecinate și ale tuturor popoarelor romanice*, București, 1895,
 Idem; *Studii folclorice*, București, 1896.
 Schischmanoff Lydia, *Légendes religieuses bulgares*, Paris, 1896.
 Scott G. I., *Indo-Chinese Mythology*, Boston, 1918,
 Sébillot Paul, *Le Folk-Lore de France*, 1904-1907,
 Idem, *Le Paganisme contemporain chez les peuples celto-latins*, 1908.
 Sevastos Elena, *Nunta la români*, București, 1889,
 Siecke Ernest, *Die Urreligion der Indogermanen*, Berlin, 1897,
 Idem, *Die Liebesgeschichte des Himmels*, Strassburg, 1892.
 Idem, *Der Gott Rudra im Rig-Veda*, 1898,
 Idem, *Mythologische Briefe*, Berlin, 1901,
 Idem, *Indogermanische Mythologie*, Leipzig, 1921.
 Strauss A., *Die Bulgaren*, Leipzig, 1898.
 Teodorescu G. Dem., *Poezii populare*, București, 1885.
 Idem, *Credințe, datine și moravuri ale poporului român*, București, 1874.
 Tocilescu Gr., *Materialuri folcloristice*, 3 vol, București, 1900.
 Toutain J., *Etudes de mythologie et d'histoire des religions antiques*, 1909.
 Idem, *Les cultes païens dans l'empire romain*, Paris, 1920,
 Tuțescu Șt., St., *Din trecut*, Giurgiu, 1901.
 Vârcol V., *Graiul din Vâlcea*, București, 1910.
 Vinson J., *Le Folk-Lore du Pays basque*, 1883.
 Voronca [Niculiță-Voronca] E., *Datinele și credințele poporului român*, Cernăuți, 1903.
 Idem, *Studii de folclor*, București, 1908-1912,
 Vulpesco Michel, *Les coutumes roumaines périodiques*, Paris, 1927,
 Wuttke Adolf, *Der deutsche Volksaberglaube der Gegenwart*, Berlin, 1900,
 Zanne I. A., *Proverbele românilor*, 10 vol.

Cuprins

- O mitologie română uitată* (I. Oprișan) 5
Notă asupra ediției (I. Oprișan) 17

MITOLOGIA ROMÂNĂ

- [I. COSMOGONIA]**
I Folclorul mitologic românesc 37
II Misterul precosmic în miturile românești 39
Originalitatea concepțiilor noastre populare. – Creatorii lumii. – Credințe despre nașterea lui Dumnezeu. – Rolul Diavolului.
III Dualismul cosmogonic în miturile românești 44
IV Crearea pământului 47
Când și din ce s-a făcut pământul. – Cum s-a zidit lumea. – Separarea uscatului de apă. – Pământul plutitor.
V Apele pământului 50
Apele de la marginea pământului. – Săparea izvoarelor. – Povestea gaiței și a bufniței. – Cum s-a găsit apa de băut. – Diverse credințe populare. – Cum s-a făcut marea.
VI Legende și credințe despre întinderea pământului 56
Pământul este un cerc de lut care plutește pe mările universului. – Centrul, orizontul și fundul pământului. – Straja îngerească de la marginile lui.
VII Blajinii sau ființele din lumea subterană 60
Originea și fizionomia Blajinilor. – Legătura dintre oameni și Blajini. – Paștele Blajinilor.
VIII Temelia și arhitectura cosmică în miturile poporului român 64
Pe ce se reazimă lumea. – Stâlpii sau furcile pământului. – Peștii care proplesc suprafața solului plutitor. – Alte animale sau lucruri pe care se sprijinește lumea.
IX Mitologia orogenică a poporului român 68
Ridicarea munților. – Mituri de origine mazdeistă. – Formarea munților în epoca creației.
X Legende despre crearea munților 72
Diverse mituri. – Rolul albinei și al ariciului. – Ridicarea munților de către îngeri. – Formarea lor în urma potopului. – Coaja și culoarea pământului.

XI Concepții despre viață și funcționarea pământului.....	76
<i>Poporul nostru crede că pământul este viu și trăiește, că el simte și muncește ca orice ființă care are viață. – Originalitatea acestor credințe și mituri.</i>	
XII Cultul pământului în mitologia românească	79
XIII Sfârșitul lumii	83
<i>Răutatea oamenilor pregătește prăbușirea mondială. – Semnele prevestitoare ale cataclismului. – Potopul. – Legende despre corabia lui Noe.</i>	
XIV Cutremurele de pământ	88
<i>Cauzele zguduirilor terestre. – Consecințele rele și posibilitățile de evitare a acestor nenorociri. – Fenomene astronomice și atmosferice care prevestesc sfârșitul lumii. – Eclipsele și cometele.</i>	
XV Cum se va produce distrugerea lumii.....	91
<i>Sursele mitologice de inspirație apocaliptică. – Etapele cataclismelor. – Mistuirea prin foc. – Bătălia finală. – Prăbușirea stâlpilor cosmici. – Nașterea altei lumi.</i>	
[2. ORIGINEA OMENIRII]	
XVI Mituri despre originea omenească	96
<i>Concepția creației divine a omului. – Orațiile de la nunțile țărănești conțin credințe tradiționale despre făurirea oamenilor. – Crearea lui Adam. – Cum a fost zidită Eva.</i>	
XVII Originea dualistă după legendele antropogenice	101
<i>Concepția mazdeistă. – Trupul a fost făcut de Diavol, iar sufletul de Dumnezeu. – Modelarea primului om. – Ființa androgenă a lui Adam. – Femeia este făcută din coadă de diavol.</i>	
XVIII Cea dintâi familie.....	104
<i>Raiul și viața primilor oameni. – Păcatul strămoșesc. – Izgonirea din Paradis. – Călcarea noilor porunci dumnezeiești. – Înțelegerea lui Adam cu Diavolul.</i>	
XIX Legende despre Adam	108
<i>Cum și-a vândut Adam sufletul Diavolului. – O veche poveste bănățeană despre stabilirea vârstei omenești. – Capul lui Adam. – Copiii primilor oameni.</i>	
XX Prima moarte omenească	111
<i>Ea a fost provocată de omor. – Cum s-a născut ideea asasinatului. – Originea și comiterea celei dintâi crime. – Moartea lui Avel. – Pedepsa lui Cain.</i>	

XXI Primele rase omenești.....	114
<i>Mituri despre existența uriașilor – Făptura și viața giganților. – Moartea și completa lor dispariție. – Lupta uriașilor cu forțele divine. – Originalitatea legendelor românești. – Asemănări cu mitologia clasică.</i>	
XXII Alte rase din primele timpuri ale lumii	118
<i>Legende despre comorile uriașilor. – Căpcăunii. – Fizionomia și traiul lor. – Cuptorul căpcăunilor. – Ei se hrăneau din carne de om. – Asemănări cu mitul ciclopului Polifem. – Cum au scăpat oamenii de urmărirea căpcăunilor.</i>	
[3. LUMEA SPIRITELOR]	
XXIII Credințe și mituri despre puterile și acțiunile demonice.....	121
<i>Spiritele rele care zădărnicesc nașterea omului. – „Filma” zâna mlaștinelor bănățene. – Influența bogomilismului. – Studiu comparativ cu mitologia romană.</i>	
XXIV Concepțiile poporului nostru despre făurirea destinului omenesc	126
<i>Soarta omului. – Ursitoarele. – Comparație cu concepția romanilor despre „Parce”. – Unde și cum trăiesc Ursitoarele. – „Cartea sorții”. – Cum se face ursirea destinului. – Credințe și datini.</i>	
XXV Îngerul păzitor în miturile și credințele poporului nostru	132
<i>Ocotirea omului de duhurile rele. – Persecuțiile Diavolului. – Schimbarea copiilor. – Combaterea „Vidmelor”. – Rolul îngerului păzitor. – Când și de ce a instituit Dumnezeu un înger păzitor pe lângă fiecare creștin.</i>	
XXVI Norocul providențial.....	136
<i>„Norocul” și „Partea”. – Legende despre existența lor. – Șarpele casei. – Talismanele.</i>	
XXVII Demonul nenorocirii	141
XXVIII Tutunul, iarba Diavolului.....	143
XXIX Bolile după credințele poporului	146
<i>Medicina babelor. – Epilepsia, ciurma și holera. – Personificarea bolilor.</i>	
XXX Dușmanii supranaturali ai omului.....	150
Bibliografie.....	152

[1.COSMOGONIA]

I.Folclorul mitologic românesc

Bogăția spirituală a poporului român a fost o sursă inepuizabilă de minunate creații legendare și mitologice, care prin valoarea lor de gândire și de exprimare depășeau adesea proporțiile de concepție ale multor opere de factură literară. Produsele geniului popular cuprind un domeniu vast și variat, întâlnindu-le în toate ramurile de activitate și de viață ale păturei țărănești.

La noi legendele și credințele despre lume au pornit din fondul colectiv al imaginației și judecății poporului, fiind produse din timpuri imemorabile și păstrate ca o comoară etnică și sufletească. Uniformitatea lor de compoziție și conservarea lor pe toate meleagurile locuite de români este o dovadă nu numai pentru unitatea de tradiții a neamului nostru, care nu putea fi zdruncinată de invaziuni seculare și de dominațiuni străine, dar în același timp și o probă că aceste mituri își aveau originea lor mult înaintea înjghebării vieții românești. Subiectele pretutindeni sunt aceleași, doar expunerea lor prezintă variante după regiuni, ceea ce confirmă că ele s-au născut dintr-un fond comun și că numai evoluția lor în medii de izolare naționale le-a dat înfățișări de expresii locale.

Legende și credințele poporului nostru nici nu puteau fi create numai într-o anumită provincie și apoi răspândite, fiindcă de la început și până la unirea din 1918 românii erau condamnați de vitregia destinului istoric să trăiască despărțiți și astfel n-aveau posibilitatea de a duce o viață de tradiții în comun.

Iată de ce datinele și miturile românești, prin aspectul lor unitar, ne arată în mod evident că vechimea lor se confundă cu trecutul etnic, care se pierde în adâncimea existenței noastre de

două ori milenară și în profunzimea unor tradiții de peste patru mii de ani pe acest pământ al României de azi.

Prin urmare, mitologia română poartă pecetea creației colective și este rezultanta fuziunii formelor etnice cu cele transmise din perioadele protoistorice.

Aci găsim prima și fundamentală deosebire între mitologia noastră și cea străină.

La celelalte popoare sau la cele antice mitologia nu are aceeași concepție de prezentare. De obicei miturile lor erau create de autori cunoscuți ori anonimi, care le răspândeau apoi ca niște produse de factură populară. Foarte rar întâlnim legende care să fie autentice manifestări ale comunității de gândire, de imaginație sau de judecată. Astfel se explică de multe ori și latura științifică a mitologiei străine, care variază în spațiu și timp după gradele de civilizație ale popoarelor respective.

Poporul român și-a tras izvoare de credințe din *Biblie* și din învățăturile Bisericii, iar acolo, unde setea lui de a pătrunde tot misterul lucrurilor nu găsea suficientă lămurire, a căutat cu ajutorul fecunde sale imaginații să completeze golurile imperceptibile și inexplicabile.

Prin legende a ajuns să-și facă o icoană mai animată despre orânduirea lumii. Construcția acestor legende se întemeiază pe suportul informațiilor biblice, cu care se armonizează și se integrează. Aceste mituri însă nu sunt decât adaptări de forme noi, cu conținut de religie creștină, pe vechea structură a credințelor păgâne. De aceea, de multe ori vedem în mitologia română un amestec de reminiscențe păgâne cu învățăturile creștine. Cele două principii, al „binelui“ creator de lume și al „răului“ distrugător de operă divină, care erau elementele constitutive ale mazdeismului iranian, se găsesc în nenumărate mituri românești.

Pe fundamentul acestui cult moștenit de la daci, s-au dezvoltat și s-au încheșat scheletele de arhitectură spirituală ale credințelor strămoșești, care îmbrăcară mai târziu formele creștinismului și primară transformări dictate de inspirațiile biblice.

II. Misterul precosmic în miturile românești

Originalitatea concepțiilor noastre populare. – Creatorii lumii. – Credințe despre nașterea lui Dumnezeu. – Rolul Diavolului.

Puține sunt mitologiile care caută să explice misterul lumii dinaintea creației, fiindcă nu se găsesc în sprijinul unor astfel de teze indicii de ordin cosmogonic. Miturile antice sau legendele altor popoare, în marea lor parte, se rezumă la înfățișarea vieții zeilor și la interpretarea manifestărilor de legătură între puterile divine sau supranaturale și între oamenii de pe pământ. Nicăieri însă nu se pomenește despre ceea ce existase înaintea formațiunilor terestre. Totul ce se spune, se bazează pe ipoteza haosului primordial ori a nemărginitului ocean, pierdut în obscuritatea universului de substanță acvatică. Mitologia română ne oferă în schimb unele exemple sugestive din acest domeniu al mișcărilor antecosmice. Sursa lor de inspirație nu poate fi însă precizată. Ea își are concepția inițială probabil în dogma doctrinei mazdeiste, lăsată de poporul dac ca o moștenire spirituală urmașilor săi. Miturile românești – despre începutul lumii și despre creatorii pământului au evoluat în cadrul structural al dualismului mazdeist și au trecut de-a lungul vremilor prin nesfârșita gamă de transformări, până au ajuns la modelarea expresiunilor de azi.

În general se crede că pământul ar fi opera comună a lui Dumnezeu și a Diavolului. Pe această temă s-au brodat o serie de povestiri. De altă parte se mai spune, că Dumnezeu ar fi făcut

lumea cu concursul unor animale, în ciuda Satanei, care umbla să distrugă înfăptuirea divină. Oricum ar fi, aceste credințe populare implicau ființarea prealabilă a creatorilor, precum și existența unor materii, căci în miturile românești nu întâlnim ideea creației din nimica.

Să vedem cum lămuresc legendele nașterea lui Dumnezeu și originea Diavolului, precum și traiul lor din era premergătoare formării pământului.

Poporul știe că lumea a făcut-o Dumnezeu. Dar pe el cine l-a făcut? Probabil un alt Dumnezeu, mai vechi, – răspund unele credințe, care caută să explice originea divinităților prin preconizarea unei serii ascendente de creatori. În Oltenia, de exemplu, se povestea că primul Dumnezeu era Sabaot, căruia îi urma Amon, apoi Apolon, după aceea Dumnezeul biblic care a făcut lumea și în sfârșit fiul său, Iisus Hristos care ne stăpânește astăzi. După credința olteană, Sabaot se ivise la suprafața apelor primordiale înălțându-se pe o frunză de nufăr. Odată cu nașterea celui mai vechi Dumnezeu se ridicase și soarele, împărăștiind lumină și dezvelind bolta cerească din întunecimea inițială. Din cauza nebulozității primitive nu se putuse desluși însă dacă în afară de masa oceanică nu existaseră și alte lucruri. Desigur că Sabaot își avusese ființa divină înaintea ieșirii sale din universul lichid, pe care îl despărțise ca să-și înceapă opera de creație.

În Bucovina se povestește că Dumnezeu s-a născut dintr-un vârtej de spumă care se formase și se ridicase din marea primordială. Din același vârtej a împletit apoi Dumnezeu razele de lumină, ca să risipească negura ce stăpânea taina precosmică.

În multe părți s-au păstrat legende care îl înfățișau pe Dumnezeu ca pe un duh ce plutea în chip de porumbel în spațiul universal. După aceste mituri, divinitatea, întruchipată în trup de porumbel, zbura în atmosfera ce cuprindea oceanul, iar Diavolul stătea ascuns în fundul apei.

Înainte de zidirea pământului, după multe credințe populare, nu era decât o mare nelimitată pe care umblau în lung și în lat Dumnezeu și Diavolul, singurele ființe care existau în era aceea. În aceste credințe întâlnim ca idee de bază principiul dualist al religiei iraniene, care a trecut în mitologiile multor popoare, dar mai ales la acelea care își aveau surse de tradiții comune.

În general, legendele românești susțin că Diavolul și toți slujitorii săi au fost la început îngeri, iar după ce păcătuiră față de Dumnezeu, acesta îi izgoni din cer, lăsându-i să cadă până în adâncimile lumii, unde se transformară în draci și își făcură împărăția iadului. Tema aceasta, pe care imaginea poporului a brodat atâtea variante, se afă și în credințele altor popoare, îndeosebi în miturile bulgare. Printre îngerii lui Dumnezeu erau și câțiva de rang superior, așa-numiții arhangheli, care serveau ca sfetnici în jurul tronului divin. Unul dintre acești arhangheli, Lucifer, se răzvrăti împotriva Stăpânului ceresc și adună mai mulți îngeri ca sa-i ajute în planurile sale de a cuceri domnia peste toate lucrurile văzute și nevăzute. Când se pregătea Lucifer să dea lovitura finală, Dumnezeu deschise cerul, iar îngerii răi începură să cadă. Prăbușirea lor a fost oprită de arhanghelul Gavril, care, temându-se ca să nu se deșarte raiul, printr-un semn de binecuvântare închise cerul și îi făcă pe îngerii izgoniți în locurile unde se afău în clipa aceea. Astfel au rămas mulți din ei în văzduh, alții pe pământ, dar majoritatea lor ajunseră deja în fundul iadului ca să-l servească pe Lucifer, care se transformase în Diavol, în timp ce restul îngerilor căzuți deveniră draci. Cei din iad se organizează pentru a chinui sufetele oamenilor păcătoși, cei rămași pe pământ se apucară să învrăjbească lumea și să-i îndemne pe oameni la păcate, iar cei făcăți în văzduh instituiră așa-zisele vămi pentru sufetele morților cu ajutorul cărora să oprească înălțarea lor spre raiul ceresc. Astfel crezu Diavolul ca va putea ajunge la stăpânirea

lumii. De aceea dădu apoi Dumnezeu câte un înger păzitor pe lângă fiecare om.

Subiectul acesta îl găsim sub diverse forme în miturile din Transilvania, Oltenia, Bucovina și în alte regiuni.

O poveste din Transilvania completează această temă cu o parte introductivă privitoare la păcatul de care se făcuse vinovat Diavolul. În vremea aceea, când Dumnezeu coborî din cer ca să facă lumea, îl lăsă pe Diavol, care îi fusese până atunci o slugă credincioasă, ca să aibă grijă de palatul său celest. În timpul celor șapte zile cât a fost Dumnezeu pe pământ, Diavolul a pătruns în odăile oprite ale palatului ca să vadă secretele Stăpânului său. Într-una din ele găsi cartea înțelepciunii divine, care îl tentă și îi provocă pofta de mărire. În aviditatea lui de a învăța cât de iute misterul puterii dumnezeiești, se apucă să o citească, iar cuprinsul ei îl pasiona așa de mult, încât nu-și dădu seama că trecură cele șapte zile de absență ale Domnului. Când fu prins în flagrantă nesupunere, Dumnezeu îl izgoni din cer.

În legătură cu pedepsirea Diavolului și a îngerilor răi s-au creat o mulțime de legende care se mai aud și astăzi în diferitele părți ale țării. În unele din ele i se acordă un rol deosebit Sfântului Ilie, pe care Dumnezeu îl pusese mai mare peste tunurile cerului ca să tragă cu ele în diavoli, când aceștia ar căuta să se ridice din nou spre împărăția divină. De aceea, când diavolii mișcă nourii și vânturile, ca să se sprijinească în drumul lor de reînălțare, Sfântul Ilie descarcă fulgerele și îi doboară iarăși în adâncurile unde fuseseră osândiți să stea de la căderea lor.

Din grupul acestor mituri putem desprinde originea diavolilor, care erau la început îngeri, apoi decăderea lor din cauza păcătuirii, și în sfârșit zadarnica lor tentativă de a fi reprimiți în sânul împărăției cerești, căci fulgerele văzduhului au grijă să-i țintuiască în locurile unde se făxaseră în clipa prăbușirii.

În mitologia română nu-l găsim pe diavol ca făuritor al lumii, ci numai ca slujitor al lui Dumnezeu la această operă.

Multe legende românești îl arată pe Dumnezeu ca unic creator al lumii, altele în schimb ne povestesc că pământul a fost făcut de Dumnezeu în colaborare cu Diavolul sau cu concursul diferitelor animale. Dualismul divino-diavolic al operei de creație are în mitologia română variante mult mai bogate și mai sugestive decât în mitologiile altor popoare care s-au inspirat din același principiu mazdeist. Iar imaginarea unor animale, îndeosebi a păsărilor, ca slujitoare ale lui Dumnezeu la desăvârșirea și la perfecționarea zidirii lumii, dau un specific original elementelor noastre legendare.

III. Dualismul cosmogonic în miturile românești

Majoritatea miturilor românești susțin că pământul a fost modelat de Dumnezeu dintr-o bucată de lut pe care o scosese Diavolul din fundul apelor la ordinul și în numele său. Văzând apoi Diavolul minunata operă creată de Dumnezeu, a început să-l dușmănească și să încerce distrugerea creației divine. Acestea sunt ideile de bază ale dualismului pe care se sprijinește compoziția mitologiei noastre cosmogonice.

În cele mai multe provincii povestirile au aceeași temă, numai expunerea și forma lor prezintă o serie nesfârșită de variante. De aceea nu voi da aici decât o sinteză a elementelor care formează miezul acestor legende.

La începutul începuturilor Dumnezeu și Diavolul trăiau în raporturi bune. Ei umblau pe marea primitivă și se sfătuiau cum să făurească lumea. După multe rătăcirii se obosiră și voiră să se odihnească, dar n-aveau unde, fiindcă toată suprafața pe care stăteau era lichidă. Atunci îl trimise Dumnezeu pe Diavol în adâncimile oceanului să-i aducă de acolo o mână de nisip sau de lut, ca să facă din ele un așternut plutitor pe care să se culce amândoi. Îi dădu însă ordin ca să scoată această materie în numele său divin. Diavolul coborî, dar în mintea lui vicleană se gândi că ar putea să-l înșele pe Dumnezeu luând nisipul pentru scopurile sale proprii. Crezu că astfel opera ce va fi creată de Dumnezeu, fiind făcută din materie adusă în numele său de Diavol, va ajunge sub stăpânirea sa. Dumnezeu văzu intenția și dispuse ca lutul ținut în mâna Satanei să fie spălat în apă până iese la suprafață. Când Diavolul se prezentă în fața lui cu

mâna goală, Dumnezeu îi ordonă să meargă a doua oară după sămânța de pământ și să o aducă în numele său, ca să crească din ea operă divină. Diavolul însă a persistat în planurile sale, dar zadarnic se trudea, căci până ce nu scoase lutul în numele lui Dumnezeu, nu reuși să ajungă cu el la suprafață. Din acest lut făcu Dumnezeu o scoarță de pământ în mărime suficientă ca să poată odihni pe ea două ființe. Sufă duh divin asupra lutului, care creștea ca prin minune, apoi îi spuse Diavolului să se culce, căci a doua zi își va continua creația lărgind pământul și zidind lumea prin binecuvântarea sa dumnezeiască. Diavolul era însă invidios că nu putea face și el minuni. De atunci începură acțiunile sale dușmănoase împotriva lui Dumnezeu și a creațiunilor sale. Râvnea să pună stăpânire pe pământul crescut din puterea sufărării divine. Când Diavolul observă că Dumnezeu dormea, se hotărî să-l nimicească prin înecare. Îl împinse spre răsărit ca să-l arunce în apă, dar scoarța pământului se întindea sub Dumnezeu pe măsură ce Diavolul îl rostogolea. Văzând că pământul tot creștea spre răsărit, Diavolul încercă să-l tragă spre apus, apoi spre mieznoapte și în sfârșit spre miezăzi, dar nu izbuti nici într-o direcție să dea de capătul pământului, deoarece solul mereu creștea și se întindea sub ființa lui Dumnezeu. Diavolul nu reuși să-l înece pe Dumnezeu, fiindcă pământul se lăți sub semnul crucii trase chiar de Diavol prin împingerea lui Dumnezeu în cele patru colțuri ale văzduhului. Astfel binecuvântă Dumnezeu pământul, iar Diavolul fugi de groaza crucii pe care el o făcu prima oară. De atunci stă mereu la pândă să distrugă lumea, fiindu-i ciudă că nu o putu el făuri și stăpâni. De aceea, când oamenii simt ivirea unor semne din care s-ar putea deduce uneltirile dușmănoase ale Diavolului, ajunge să faci semnul crucii, căci el se înspăimântă și dispare. După unele credințe locul unde se făcu binecuvântarea pământului prin tentativa de înecare a lui Dumnezeu în cele patru direcții